

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛНСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

ВИСОКА НАГОРОДА

Указом Президії Верховної Ради Союзу РСР, який ми сьогодні друкуємо в нашій багаторічній газеті, велика група вчених Одеського державного університету імені І. І. Мечникова нагороджена високими урядовими нагородами. Відповідно до Указу Президії Верховної Ради Союзу Радянських Соціалістичних Республік від листопада 1949 року за вислугу років та бездоганну роботу на поприщі вітчизняної, найпередовішої радянської науки найвищої урядової нагороди — ордена Леніна удостоєний доктор фізико-математичних наук, професор Одеського університету, лауреат Сталінської премії, за служений діяч наук Української РСР Елпідіфор Анемподістович Кирилов. Недавно широка громадськість університету та міста достойно відзначила десятип'ятиріччя видатного, який плідно збагачив фізичну науку. Елпідіфор Анемподістович дякуючи Комуністичній партії та Радянському урядові, сповнений новозбудових творчих планів та задумів.

Орденом Трудового Червоної Прапора нагороджені кандидат географічних наук, доцент Смирнов Олександр Михайлович та кандидат фізико-математичних наук, доцент Федосеєва Алеріан Олександрович. Своєю наполегливою науковою працею вони сприяли успішному розвиткові народного господарства. Наукові досліди доцента Федосеєва в галузі застосування штучних дощів та туманів і наукові роботи доцента Смирнова з географії широко відомі далеко за межами нашого навчального закладу та України.

Серед нагороджених велика група вчених біологічного факультету.

Орденом «Знак Пошани» нагороджені кандидати біологічних наук, доц. Грінбарт Семен Борисович, доцент Жаренко Анастасія Зіновіївна, доцент Погребняк Іван Іванович та ни-

ци доктор біологічних наук, професор Іванченко Прокіп Леонтійович. Медалью «За трудову доблесть» нагороджені кандидати біологічних наук, доценти Дмитрашко Параковія Іванівна та Шапошнікова Лідія Андріївна. Наукові роботи та досліди вчених біологічного факультету широко популярні серед новаторів сільського господарства. Вони допомагають підвищити продуктивність громадського тваринництва та збільшують врожайність колгоспних ланів. Наукові праці вчених біологічного факультету спрямовані на швидше виконання історичних рішень п'ятої Сесії Верховної Ради Радянського Союзу та вересневого Пленуму Центрального Комітету КПРС.

Орденом «Знак пошани» нагороджені кандидат філологічних наук, доц. Поліна Іванівна Збанduto та кандидат фізико-математичних наук, доц. Павло Іванович Домбровський. Медалью «За трудову доблесть» нагороджений кандидат фізико-математичних наук, доцент Сьора Трохим Яковлевич. Вони користуються великою любов'ю наших студентів і докладають багато зусиль, щоб виховати висококваліфікованих спеціалістів.

Цими днями на факультетах університету відбулися збори, на яких студенти та наукові працівники сердечно вітали своїх товаришів з високими урядовими нагородами. Вони говорили про велике і постійне піклування Комуністичної партії та Радянського уряду про дальнійший розвиток нашої науки. В своїх промовах-відповідях нагороджені широко дякували партії та урядові за високі нагороди і взяли на себе почесяні та відповідальні зобов'язання — невтомно працювати над збагаченням вітчизняної науки та наполегливо виховувати висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства.

Наш ширій привіт нагородженим товаришам!

За дальший розквіт радянської науки

Нагородження мене високою урядовою нагородою я розцінюю як нагороду всього дружного колективу геолого-географічного факультету, в якому я працюю ось вже 20 років.

Від усього серця йде глибока подяка за таку високу оцінку моєї скромної роботи.

Більшу половину свого життя провів я у стінах рідного університету. На яскравому

прикладі його зросту наочно почуваєш небувалий розквіт радянської науки.

І серце сповнюється простим людським почуттям — гордістю за свій хоч і невеликий вклад у цей розквіт.

Висока нагорода зобов'язує мене до дальнього піднесення всієї учбової, виховної та наукової роботи.

Доцент О. СМИРНОВ.

ВІВТОРОК
24
листопада
1953 року
№ 28(396)

Ціна 20 коп.

Щиро вітаємо викладачів університету, нагороджених орденами і медалями Союзу РСР!

Віддячимо рідній партії, Радянському урядові і нашій Вітчизні дальнім піднесенням учебової, виховної та наукової роботи!

УКАЗ

ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

Про нагородження орденами і медалями працівників науки вищих навчальних закладів (по Одеському держуніверситету)

МЕДАЛЮ
«ЗА ТРУДОВУ ДОБЛЕСТЬ»

Дмитрашко Параковію Іванівну — кандидата біологічних наук, доцента Одеського державного університету імені Мечникова.

Жаренко Анастасію Зіновіївну — кандидата біологічних наук, доцента Одеського державного університету імені Мечникова.

Шапошнікову Лідію Андріївну — кандидата біологічних наук, доцента Одеського державного університету імені Мечникова.

Голова Президії Верховної Ради СРСР
К. ВОРОШИЛОВ.

Секретар Президії Верховної Ради СРСР
М. ПЕГОВ.

27 жовтня 1953 р.
Москва, Кремль.

Будемо ще краще працювати

Для радянської людини нема народи вище, ніж візнання народу.

Під керівництвом Комуністичної партії і радянського уряду радянська інтелігенція пройшла великий шлях розвитку. Мільйони трудівників міста й села ліквідували свою неписемність, будували школи і хати-читальні, технікумі і вузи, прилучалися до знань і багатств культури. Безмежно віддана справі соціалістично-го будівництва, сповнена почуття житвоторного радянського патріотизму, радянська інтелігенція вірою й правою служить нашому народові.

Разом з великим поетом інтелігенція нашої Батьківщини може сказати:

— Я с теми, кто вышел
строить и месть
в сплошной лихорадке буден.
Отечество славлю, которое есть,
Но трижды,

которое будет!

Перед працівниками радянської науки стоять величезні, по-справжньому гуманні завдання, накреслені XIX з'їздом партії та вересневим Пленумом ЦК КПРС.

XIX з'їзд КПРС вказав на особливі значення підвищення рівня ідеологічної роботи, комуністичного виховання мас. В світлі цих завдань виключна роль належить радянській літературі. Перед нами благородне завдання — повсякденно добиватися посилення суспільно-перетворчої ролі радянської літератури, піклуватися про духовне зростання народу, про художнє виховання мас, розвивати науку про мову й літературу.

Радянський уряд удастої мене високої нагороди — ордена «Знак пошани». Дозвольте мені прийняти цю нагороду як нагородження колективу від філологічного факультету, разом з яким я росла і при допомозі якого працюю.

Будемо ще краще працювати на нові радянські науки, на благо нашої соціалістичної Батьківщини.

Зав. кафедрою російської літератури, доцент П. І. ЗБАНДУТО.

ТВОРЧЕ НАТХНЕННЯ

Понад два десятиріччя бездоганно й сумлінно працюють на кафедрі систематики рослин ії ведучі співробітники — доценти Іван Іванович Погребняк, Анастасія Зіновіївна Жаренко, Лідія Андріївна Шапошнікова, щойно нагороджені високими урядовими нагородами.

Коли задаєшся питанням, у чому суть успіху роботи кафедри, якось мимоволі почувавши її атмосферу — творче натхнення, життєве продовження славних традицій великих подвійників вітчизняної ботанічної науки — Л. С. Ценковського й Ф. М. Каменського, В. І. Липського й Д. О. Свіренка.

Іван Іванович Погребняк присвятив свою творчість вивченням доних водоростей лиманів північно-західного Причорномор'я. Разом з колективом своїх співробітників доцент Погребняк розробив теоретичне обґрунтування та практичні заходи щодо поліпшення кормової бази рибоводства на півдні України. Незабаром І. І. Погребняком буде закінчена його дисертаційна робота — підсумок багаторічної натхненої творчості.

Найважливішим, що успадкувало доцент А. З. Жаренко від свого вчителя, видатного українського ботаніка, академіка В. І. Липського — це творче горіння в ім'я народу, бла-

годів'я нашої любимої Батьківщини.

Від усього серця бажаємо Вам, дорогі товариши, невгласаючого творчого натхнення у Вашій плодотворній роботі на благо нашої любимої Батьківщини.

М. ІЛІН.

СЕРДЕЧНА ПОДЯКА

Коли радіо рідної Москви передало Указ Президії Верховної Ради про нагородження орденами і медалями працівників науки Одещини і нашого університету, мене охопило почуття радості, гордості за цей новий вивія батьківського піклування Партиї та Уряду про розквіт радянської науки, за те, що наші вчені здобули визнання народу і внесли свій вклад в мирне процвітання нашої Вітчизни. В числі відзначених високою урядовою нагородою — орденом Леніна — я почув і своє ім'я. Ця звітка глибоко схвилювала мене і викликала рій спогадів...

Важко було мені, синові вчителя, пробити шлях до науки в умовах царства. Ціною недідань і життєвих обмежень, ціною наполегливості, кропіткої праці в 1907 році закінчив я Одеський університет і за свої наукові роботи був залишений при кафедрі фізики для підготовки до професури. Проте реакційне керівництво університету за мої революційні погляди і участь в політичних мітингах студентів всіляко перешкоджали мої роботи в університеті. Більше двох років мені відмовляли в посаді лаборанта фізико-математичного факультету, лише позитивні оцінки моїх 4 наукових робіт відомими вченими змусили це реакційне керівництво дати мені посаду спостерігача магнітно-метеорологічної обсерваторії, яку я займав кілька років, поки з трудом не здобув ступінь приват-доцента.

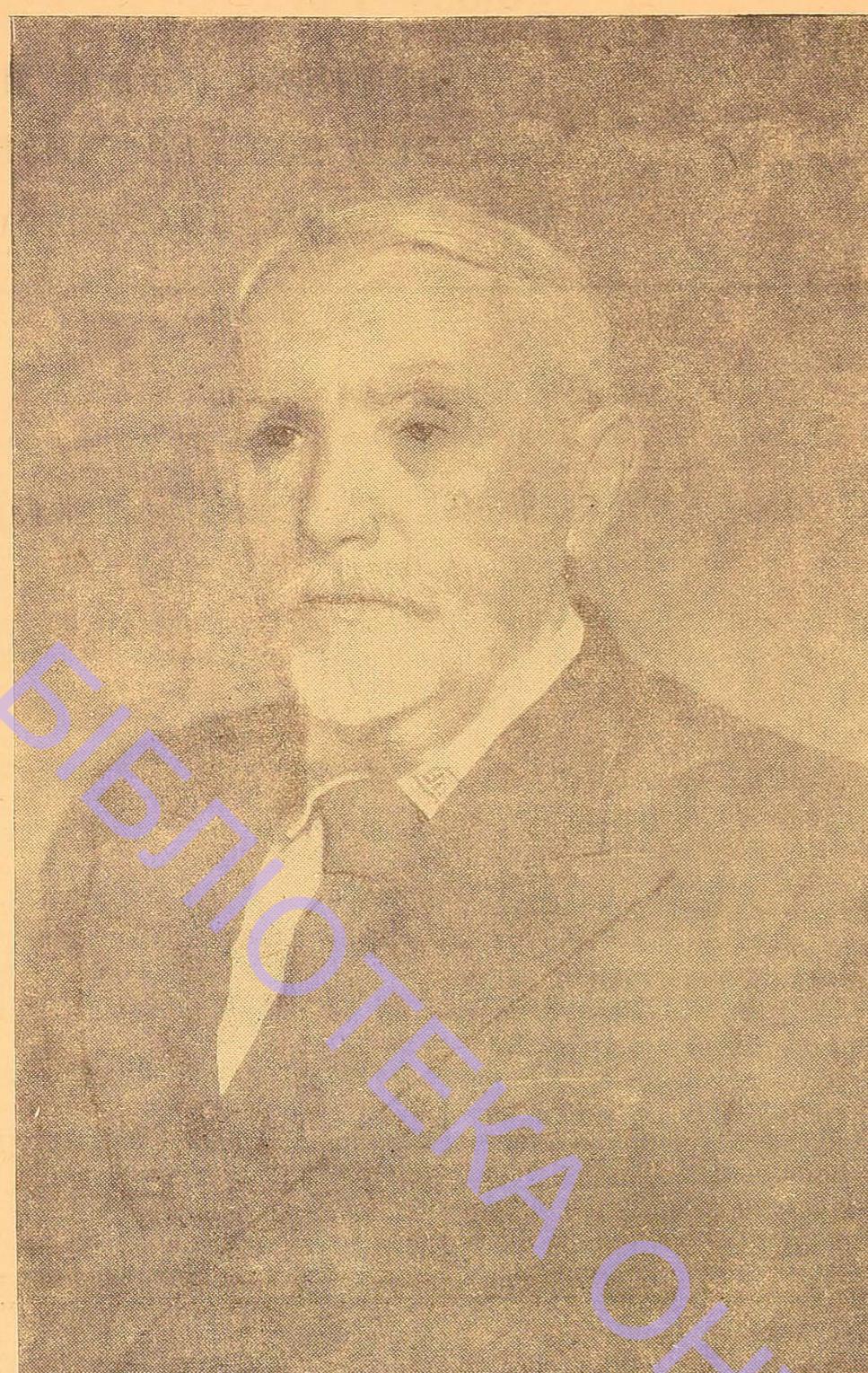
Тільки радянська влада забезпечила мені справжні творчі умови для наукової роботи, відкрила широкі, необмежені простори для експериментів, теоретичних розробок, педагогічної діяльності.

В 1921 році я став професором Одеського державного університету, а в 1926 році очолив науково-дослідний інститут фізики, відкритий замість невеличкої лабораторії, що в стари часи животіла в одній кімнаті. З того часу я поєднував наукову роботу в фізінституті з викладацькою діяльністю на факультеті.

В 1934 р. за поданням Академії Наук СРСР мені була присуджена вчена ступінь доктора фізико-математичних наук.

За роки радянської влади під моїм керівництвом закінчили аспірантуру і захистили кандидатські дисертації 21 чоловік. Нині вони працюють в науково-дослідних інститутах і вищих училищах закладах країни, керуючи лабораторіями, відділами, кафедрами. І все це діти робітників і селян, яким радянська влада забезпечила можливість творчого зростання.

В 1951 році за багаторічні успішні дослідження в галузі оптических і фотоелектрических властивостей кристалів, які мають важливе значення для цілого ряду проблем прикладного характеру, а також для теорії твердого тіла, мені була присуджена Сталінська премія 2-го ступеня.

На фото: Кирилов Елпідіфор Анемподістович — доктор фізико-математичних наук, професор, лауреат Сталінської премії

Сталінську премію, як і нагородження мене в останні дні орденом Леніна, я розцінюю не як свою особисту заслугу перед партією і народом, а як заслугу всього колективу університету, моїх учнів і співробітників. Всіма своїми успіхами і досягненнями я зобов'язаний Комуністичній партії і Радянському урядові, які дали мені виключно прекрасні можливості проводити експерименти, творчі теоретичні розвідки.

Висока нагорода дає мені натхнення на нові, сміливі наукові шукання, викликає можутне бажання піднести свою роботу на ще вищий ідейно-теоретичний рівень. Висловлюючи свою глибоку і ширу подяку урядові і партії за виявлене піклування, я віддаю всі свої сили, все своє життя великій справі побудови комунізму.

Виконуючи історичні накреслення вересневого Пленуму ЦК КПРС, очолюваний мною колектив наукових співробітників розгортає роботу по практичному вирішенню деяких важливих проблем сільського господарства: досліджуємо корозійність ґрунтів, розробляємо методи застосування водних туманів і мокрих димів для захисту рослин від приморозків. В співдружності з інститутом ім. Таїрова ми розробляємо методику спектрофотометричних досліджень філоксери і застосування туманів з перегрітих рідин для боротьби з шкідниками сільського господарства. Ці роботи будуть нашою сердечною подякою партії та уряду за піклування про розквіт радянської науки.

Проф. Е. А. КИРИЛОВ,
лауреат Сталінської премії.

Подяка від колективу

16-го листопада всі студенти філологічного факультету зібралися для чествування доц. П. І. Збандуто, яка удостоєна високої урядової нагороди — ордена «Знак пошани».

Урочисті збори відкрив декан факультету, доц. Данилко К. Ю.

Олександр Іванович Занчевський розповів життєвий та творчий шлях Поліні Іванівні. Він відзначив, що тільки в Радянському Союзі інтелігенція має можливість повністю від-

дати свої знання на благо своєї Батьківщини, на благо свого народу.

З хвилюючими привітаннями, наповнених почуттям любові і подяки Поліні Іванівні, виступили ст. викладач Левченко М. О., студентка IV курсу Гоздан і інш.

З словом-відповіддю виступила П. І. Збандуто.

Поліні Іванівні були піднесено квіти від всього колективу філологічного факультету.

Сіркіс-Ткаченко, студентка філологічного факультету.

Всі сили радянській науці

З почуттям глибокої радості і вдячності рідному Уряду і Комуністичній партії я дізнався про те, що мене в числі інших робітників університету нагороджено орденом «Знак пошани».

Урядова нагорода зобов'язує мене вперто, з великою енергією працювати над виконанням завдань, поставлених XIX з'їздом КПРС і вересневим Пленумом ЦК КПРС.

Повернувшись після Вітчизняної війни із армії в університет, який виховав мене як наукового працівника, я почав вивчати гідробіологічні властивості і кормові ресурси причорноморських лиманів. Кафедра гідробіології досягла в цьому напрямку певних успіхів. Вивчені гідробіологічні режими наших лиманів, якісний і кількісний склад їх фауни, виконали завдання рибогосподарчих організацій по вивченню кормової бази промислових риб.

Вересневий Пленум ЦК КПРС і постанови Уряду про розширення виробництва продовольчих і промислових товарів широкого вжитку ставлять нові завдання перед рибою про-мисловістю і науками, звязаними з нею (гідробіологією, іхтіологією).

В 1954 році біологи університету будуть працювати над підвищенням продуктивності ставків і лиманів. У цій комплексній роботі я ставлю перед собою завдання розробити ряд міропримістрів по підвищенню кормової бази донних риб наших лиманів, які займають перше місце в лиманному рибному промислі країни. Вирішивши завдання по підвищенню продуктивності лиманів, колектив біологів внесе достойний вклад в справу забезпечення трудящих достатком рибних продуктів.

Будемо працювати наполегливіше і впертише над виконанням завдань, поставлених перед нами партією і урядом.

Доцент С. Б. ГРІНБАРТ.

Працювати так, як вчить нас рідна партія

З великим хвилюванням я прочитав Указ Президії Верховної Ради СРСР про нагородження мене орденом «Знак Пошани». Згадав роки навчання в дореволюційній церковно-приходській школі, яка була копією старої бурси, що описана в «Очерках бурсъ» Помяловського. Потім навчання в «вищем начальном» училищі. На цьому закінчувалась «наука» для народу в царській Росії.

Тільки Велика Жовтнева революція відкрила двері в храм справжньої науки. Державна стипендія дозволила мені закінчити фізікматематичний інститут, а потім аспірантуру Одеського державного університету. За-

Доцент ДОМБРОВСЬКИЙ.

Докорінно перебудувати роботу комітету ДТСААФ

16 листопада відбулась університетська конференція ДТСААФ. Скликалась вона двічі, але вперший раз майже ніхто не прийшов, а вдруге прийшло біля ста чоловік із 250, і конференція розпочала роботу. Як не задовільно була організована, так і не задовільно пройшла.

Прослухавши звітну доповідь голови комітету тов. Губського, можна сказати: не підготувався до виступу тов. Губський і звіт вийшов блідим. Та й звітувати не було про що, бо комітет ДТСААФ майже не працював.

В дебатах виступило лише кілька товаришів, з яких не всі по-справжньому критикували роботу комітету.

Виступаючий тов. Муренко прямо сказав, що комітет працював нездовільно. Ряд важливих гуртків, зокрема, шоферський, парашутний і інш. зовсім не працювали.

Виступаючі вказували також на те, що на деяких факультетах (філологічний і ін.) нере-гулярно збирались та з вели-ким запізненням здавались внески.

Безвідповідально поставились до дорученої справи члени комітету, особливо голова його т. Губський, якого деякі члени комітету (т. Іванов) навіть... не знали. Гальмує роботу і те, що комітет не має приміщення.

Недивно після цього, що робота комітету визнана нездовільною.

Більше уваги повинні приділяти цій важливій організації ректорат і партійне бюро університету.

Новому складу комітету потрібно врахувати значні прогалини і хиби, допущені старим складом і, уяснивши ту велику відповідальність, яку покладає на них громадськість університету, докорінно перебудувати роботу.

А. Ярмульський, студент І курсу філологічного ф-ту.

Роман Ю. Смолича „Світанок над морем“ та його герої

Юрій Смолич—автор багатьох романів, повістей, оповідань, п'єс, автор великої трилогії «Дитинство», «Наші тайни», «Вісімнадцятилітні».

Творчий шлях його відзначається нествомними шуканнями і в жанрах, і в темах. Незважаючи на окремі невдачі та на ряд недоліків в його творчості, зокрема, в пригодницько-фантастичному жанрі, Смолич дав ряд визначних творів. Про це свідчить вже його трилогія, написана на конкретному життєвому матеріалі. Рішучий поворот Смолича до реалізму зумовив великий успіх і широку популярність його творів, висунув його в ряд видатних українських прозаїків.

Новий роман Смолича «Світанок над морем», з'являючись цінним вкладом в українську радянську прозу останніх років, свідчить про новий етап в ідейному і художньому зростанні письменника. Шодо ідейно-тематичного змісту роману, то можна сказати, що він являє собою ніби продовження трилогії письменника. Якщо трилогія охоплює події періоду перед першою світовою війною, та геройчу боротьбу українського народу з кайзерівськими окупантами і буржуазними націоналістами в 1918 р., то «Світанок над морем» відтворює подальші події громадянської війни 1918—1919 рр. та англо-франко-американської інтервенції і боротьбу трудящих мас проти ворожих сил — контрреволюції, інтервенції та українського буржуазного націоналізму.

Роман побудований на конкретних фактів громадянської війни на Україні, зокрема, в м. Одесі та області.

В творі виведені історичні постаті, відомі з історії громадянської війни, як Котовський, Смирнов, Ж. Лябурб, а також історичні постаті представників реакційних кіл. Автор також показує геройчу боротьбу трудящих Одеси проти ворожої інтервенції, організацію більшовицького підпілля в місті на чолі з видатним комуністом І. Ф. Смирновим, відомим під псевдонімом Микола Ласточкина, діяльність іноземної колегії, що провела величезну роботу по розкладу збройних сил Антанти, що зв'язана з історичними постатями Жанни Лябурб, Жака Еліна і ін. Про все це пристрасно, то уроочисто, то з обуренням, то з лагідним гумором, то з ідкою іронією розповідає автор.

Сюжет роману «Світанок над морем» розгалужується на дві основні лінії. Це, по-перше, лінія показу підготовки (в умовах підпілля) збройного повстання проти інтервенції і вигнання їх з Одеси. По-друге, лінія викриття дій об'єднаних сил зовнішньої і внутрішньої контрреволюції.

ЦК РКП(б), Ленін і Сталін керували боротьбою українського народу проти іноземних інтервенцій. Вони організували систематичну і всебічну допомогу робітникам і селянам України в їхній геройчній боротьбі проти численних ворогів.

В Одесу—опорний пункт інтервенції на півдні—направляється група партійних працівників і серед них старий більшовик, що пройшов сувою школу революційної боротьби проти царизму, вольовий і сміливий І. Ф. Смирнов (він же Микола Ласточкин).

З М. Ласточкиним — більшовиком ми знайомимся вперше на засіданні Обласному в будинку «п'яти Столлярів». Ніхто його тут добре не знає, і тому до нього придувають і вивчають його. Та з кількох вступних зауважень Ласточкина, які були сказані м'яко, лагідно, між «тогою, товариші зрозуміли, що «товариш з центра був, здається, лагідної вдачі, але крутого норову», «з характером».

Навіть зовнішній вигляд його, зображеній Смоличем (погляд спокійний, лагідний, з посмішкою, але твердий, і десь у глибині зініць яскорки гніву), говорить вже про його волю, непохитність, внутрішню зібраність, енергійність. «Жвавий, не-посидющий вдачею, він не вміє довго залишатися без руху».

В образі М. Ласточкина поєднані такі риси, як вірність революції, не-навість до ворогів радянської держави, готовність віддати життя за присустрів революційної боротьби, ге-тізм, стійкість, революційна кмітливість.

Високі моральні якості Ласточкина автор зумів добре розкрити в сцені допиту відважного комуніста в іноземній розвідці. Його репліки, поведінка, вміння тримати себе, спокій, явне глузування із своїх катів-допитувачів приводить їх до шаленіння.

Перемога не на боці катів, які застуvalи Ласточкина. Допит Ласточкина показав їх приреченість. Це Смолич показує на протиставленні образів Рігса і Ласточкина. Рігс стомлений, злісний, нервовий і по своїй зовнішності «був достоту схожий на гангстера з американського кінофільму».

Зовсім протилежною є вся поведінка Ласточкина: то він «задоволено посміхався», то «дивився на своїх запитувачів ясним поглядом», то «живав говорив», хоч, звичайно, був знесилений дванадцятигодинним допитом. Відповіді Ласточкина допитувачам говорили про твердість, непохитність більшовика. Його спокійний тон, легкий гумор, а іноді ідкій і глумливий сарказм доводять Рігса ін. до безумства. Бажаючи якнайдовше відтягнути допит, Ласточкин то прохоче закурити, то пропонує Рігсу зняти кепку, то співчутливо питає у іншого ворога—Фредамбера про тінь на щоці в Рігса, то просить говорити тихіше. Це ще більше дратує їх.

«Коли Ласточкин уже переступив поріг, Рігс ще тукнув:

— Скажіть, Ласточкин, чому ви такий самовпевнений, і чому вам все ж таки багато вдається?...

— А вам—ні, хочете ви запитати?—підказав Ласточкин.

Рігс сінув плачима. — Я не те хотів сказати, я хотів... Але Ласточкин перебив його:

— Тому, Рігс, що я—вдома, і мене підтримує мій народ, а ви—залишили в чужу хату, як злодій, і не можете розраховувати на гостинність...

Тривалі і витончені жорстокі катування, яким піддали вороги Ласточкина, не зламали залізної волі і не вирвали у героя—більшовика зізнань про більшовицьку організацію. Такий Микола Ласточкин.

Навколо нього гуртуються всі борці проти іноземної інтервенції—комуністи, комсомольці, найсвідоміші трудівники пролетарської Одеси. Це насамперед, Г. Котовський, Жанна Лябурб та літературні герої—твору: Гая Мірошніченко, брати Столляріви, Шурка Понеділок, Петро Васильович Птаха, Іван Голубничий та ін. Вони проводять велику організаційну і агітаційно-пропагандистську роботу серед трудящих Одеси, а також серед французьких солдатів і матросів.

Справжньою геройною показана в творі відважна дочка французького народу Жанна Лябурб, яка разом з Галею діє в самому пеклі — в середовищі інтервентської армії, і яка безстрашно вмирає, горда почуттям виконаного обов'язку перед партією, перед революцією. Вмирає зі слова: «Хай живе світова революція!».

Цікавий образ Григорія Котовського, цього прославленого героя громадянської війни. Це мужній і безстрашний герой, чия слава овіяна в народі легендами.

Коли Котовський з'явився в Одесі, одескі банкіри забили вікна своїх особняків заїзджими гратаами. Градоначальництво оголосило премію в 10 тис. золотом тому, хто пізнає народного месника і викаже його поліції. Та Котовський був невловимий. Його кілька разів судили, засилали на катогу, але він завжди тікав.

Письменник добре розкрив виняткову кмітливість Котовського, показав його як близкучого конспіратора. Він діє в романі під різними іменами і масками: то він вантажник Григорій, який разом з Петром Васильовичем з дorchення підпільного комітету поставав зброю підпільному дружині робітників порту, то він поміщик Золотарьов, то білогвардійський полковник Дураков, який екс-пропрієр грошей у власника заводу «Співака і Співанова» в зв'язку, з тим, що той не платив утримання робітникам заводу, то єврей спекулянт Гершко Беркович, який дізнатися у консула Енно, скільки і які війська інтервентів повинні прибути до Одеси, то лікар Скоропостижний, хоч останнє, є неправдоподібним: адже Котовський не звінчив медицини і що б робив він, якби до нього справді прийшов хворий?

В образі М. Ласточкина поєднані такі риси, як вірність революції, не-навість до ворогів радянської держави, готовність віддати життя за присустрів революційної боротьби, ге-тізм, стійкість, революційна кмітливість.

Інші позитивні герої: це юнак Сашко Птаха, хоробрій, пристрасний, але ще наївний і по-дитячому запальний.

Він мріє про активну революційну діяльність, але суміліно виконує спочатку роль зв'язків на другій лінії зв'язку при більшовицькому підпілному комітеті.

Він щиро закоханий в Котовського, і, коли дізnavся, що ось уже місяць він—зв'язківський поміж Гр. Котовським та підпіллям, радості і щастя Сашка не було меж.

Матрос О. Понеділок, відомий і в порту і на березі від Молдаванки до Пересипу просто як «Шурка», веселий, рухливий, гарячий, хоче якнайдовше «скинути гадів у Чорне море», «всіх паразитів і контру».

Олександр Столлярів, воловий і сміливий комуніст. Це під його керівництвом була звільнена група товаришів на чолі з Ів. Голубничим з тюрем, це він замінив загиблого Ласточкина, це він, не знаючи жодного французького слова, переконує французьких солдатів не стріляти у своїх братів—російських робітників, влаштовує братання солдатів з робітниками.

Позитивні герої Смолича мають перевагу над ворогами, моральну вищість, велику духовну красу. Це живі люди, люди конкретного діла, носії правди життя.

В зображені характерів позитивних героїв Смолич користується засобами мовної характеристики. Мова героя Смолича індивідуалізована. Мова Ласточкина—це чиста літературна мова. Мова Шурки Понеділка пересипана жаргонізмами та професіоналізмами, бо ж Шурка—«продукт вуличного інтернаціоналізму, переїханий у флотському колективі та у вірі сусільних подій».

Загалом жива, образна мова романа страждає деякими огріхами, неточністю висловів. Дуже прикрі і недоречні такі слова в устах Котовського: почвалася, притопав, паняй, бензопхайка і т. д.

Для Смолича характерне вміле використання сатири, гумору, іронії, сарказму. Так, це особливо яскраво виявляється при змалюванні негативних образів.

Роман Смолича — твір глибоко конфліктний. Автор показує дві сили, що борються не за життя, а за смерть.

Глибоко і переконливо змальовуючи позитивні персонажі романа, автор також значне місце в творі придає негативним героям.

Яскраво зображені представники Антанти, білогвардійські генерали, українські буржуазні націоналісти, зокрема, Винichenko.

Смолич викриває наміри і задуми західно-європейських магнатів, за спину яких стоять американські імперіалісти.

Представники капіталістичних країн, зібралися на таємну нараду у американського полковника Рігса, відверто виявляють своє зазіхання на вугілля Донбасу та контроль над Кримом, на кавказьку нафту, Прибалтику. Лев'яча частка награбованого мала дістатися банкірам Уолл-стріту. Автор показує, що вже тоді американський імперіалізм, прагнучи до світового панування, був душителем молоді.

Загалом хороший роман Ю. Смолича має цілій ряд недоліків.

Це, зокрема, переобтяжність роману, велика кількість персонажів, зайвих осіб, які лише називаються і відвертають увагу читача від основних подій. Окремі розділи романа перевантажені гублицістичними відступами, надто розтягнуті, нудні і окремі розмови персонажів. Твір та-кож занадто обтяжений великою кількістю однomanітних фактів, які складуть художністю романа.

Автор мало приділив увагу народним масам, а занадто захопився змалюванням окремих героїв.

Письменник, змальовуючи негативні образи, часто показує їх в нарочито шаржованому вигляді, що також єде на шкоду реалістичному роману.

Звільнivшися від подібних недоліків, роман може стати високохудожнім і високодіяльним твором великого виховного значення.

ШИМАНСЬКА, студентка V курсу філологічного факультету.

Міжнародний день студентів

Іржі ПЕЛІКАН, генеральний секретар МСС.

Всі прогресивні студенти, передова молодь усього світу щороку відзначають 17 листопада як Міжнародний день студентів.

Дата ця була встановлена сім років тому установчим конгресом Міжнародної спілки студентів в пам'ять про криваві працькі події 17 листопада 1939 року.

Міжнародний день студентів проходить під знаком боротьби мільйонів юнаків і дівчат, що вчаться, всіх п'яти континентів за задоволення їх потреб інтересів, за мир в усьому світі.

Насущні завдання студентського руху визначені третім Всесвітнім конгресом студентів, який проходив влітку цього року у Вар